

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

De Archicancellariis Sacri Romani Imperii Ac Cancellariis Imperialis Avlae

Mallinckrodt, Bernhard von

Monasteri[i] Westphaliae, 1640

Otho I, cognomento Magnus, Imperator.

urn:nbn:de:hbz:466:1-11835

Genesisius, Rado, VVittigovro, Amelbertus, & Gilbertus. Difficile tamen est, de singulis distinctim affirmare, Cancellarij an Notarij fuerint: solet enim in eiusmodi, antiquitatis recessus plerumque tenebras facere. Sub Ludouico Pio reperiuntur *Durandus & Simeon*, vterque Diaconus; *Meginarius & Hirminmarus*.

Sub filio eius Lothario *Rudmundus* Notarius occurrit: sed neque de hoc, neque de aliquo præcedentium habeo, quæ prædictis, vbi de Archi-Capellanis sermo erat, adijciam.

Sub Carolo Caluo vidimus *Adebaldum, Andeserem, Odacrum, Adaleotrium, & Gauzlenum*.

Sub Carolo Crasso fuerunt, *VValdo* Cancellarius, *Segoinus* Notarius, *Amelbertus* itidem, vti etiam *Ernustus*.

Sub Arnolpho, *Aspertus & VVichingus* Cancellarij, & *Engelpero* Notarius.

Sub Ludouico tertio, *Salomon, Ernuldus, & Epgilbertus* Cancellarij; *Engelpero & Ernuldus* Notarij reperiuntur.]

Sub Ludouico Rege Germaniæ, Ludouici Pij filio, *Adalleodatus* Diaconus & *Otgarius, Regnibertus* Diaconus, *Dominicus* Notarius, *VViggarius* Cancellarius, *Albertus* Subdiaconus, qui etiam alibi *Hadelbertus* Notarius vocatur, *Hubertus & Comeatus*.

Sub Ludouico iuniore, prædicti filio, *Gezo & Arnolphus* Cancellarij.

Sub Carolomanno, *Baldo* siue *VValtho* Cancellarius, *Madalvvinus* siue *Madalvvinus* Notarius.

Sub Conrado I, *VVodelfridus* Cancellarius.

Sub Henrico I, cogn. Aucupe, *Poppo* Cancellarius, & *Hildvvinus* Notarius.

OTHO I, cognomento Magnus, Imperator.

Poppo Episcopus Herbipolensis.

SVb Othone igitur Imperatore primo, se offert ordine principem *Poppo*; utpote qui sub patre Othonis Henrico idem munus obierit: qui recognouit Othonis literas an. 937, apud *Meibomium* pag. 117, 118, & 119: ac postmodum an. 940, nomine *Friderici* Archi-Capellani, in *Metrop. Salisb. tom. 2. pag. 372, & 506.* quo priori loco pro *Friderico* mendosè *Henricum* irrepsisse supra dixi. Fuit iste *Poppo*, de quo vix dubitem, ille ipse, qui anno sequenti 941, ab Othone, cui sanguine iunctus fuit, ad *Herbipolensem* Cathedram promotus fuit; natus patre, *Herbipolensi* Burggrauiò. Decessit *Ratisbonæ*, an. 961, in magno Principum conuentu. Gratosum apud Imp. fuisse, vel hinc colligas; quòd primus ius eligendi Præsulem, Ecclesiæ suæ ab illo impetrauit. Diuersus est ab hoc alter *Poppo*, prioris synchronus, *Slesvicensis* Episcopus,

pus, vir miraculorum gloriâ clarus, qui Danos ad fidem conuertit.

Huic *Vrmus* proximè successit, licet de illâ lectione superius dubitârim. Is reperitur, ad an. 946, apud *Miræum in Notit. Eccles. cap. 55.*

Tertium reperio *Brunonem*, fratrem *Othonis Augusti*, ut inter *Archi-Cancellarios* dixi. *Bruno Arabi-Episcopus Colon.*

Sequitur quarto loco *Liutolphus*, siue, ut hodie scribimus, *Liutolphus*; qui subscripsit *Priuilegium Othonis*, *Mindensi Episcopo* concessum, an. 961, apud *Pistor. pag. 734*; & apud *Meibom. pag. 121*, donationem, factam *S. Lüdgeri Helmstadiensi Cœnobio*, an. 952; præfuitque ad minimum ad annum usque 966, *Not. Eccles. Miræi, cap. 62*: vel etiam an. 972, si in numero nil sit vitij, apud *Hund. in Metrop. part. 1, pag. 134*. Fuit hic *Legatus Imperatoris in Concilio Treuerensi*, an. 948 celebrato, in causa *Ludouici Regis Galliaë*, & *Hugonis Principis*; tom. 5. *Concil. part. 2. edit. Colonienfis pag. 149*, vocaturque à *Flodoardo*, rem istam narrante, *Legatus & Cape. lanus Regis Othonis*. Fuerat initio eiusdem Imp. *Notarius*, recognouitque eius literas *Wilhelmi Archi-Capellani vice*, an. 957; non, ut in excuso, 967, apud *Hund. in Metrop. tom. 1, pag. 470*.

Ludgerius (nisi satius sit cum præcedenti hunc eundem credere, & scripturam interpolare; quod fortassis, ducto à numeris annorum, quibus signauit, argumento, præferre quis velit) recognitionibus intendit an. 963, apud *Meibom. pag. 124*: an. 968, apud *Miræum, lib. 1. Donat. & in Not. Eccl. c. 65*: denique an. 969, in *Metrop. Salisb. tom. 2. pag. 237*. Post hunc *Othonis I* literas, datas *Parthenoni in monte Elten*, super hæreditate *Wichmanni Comitis*, *Zegerus* vice *Roberti* recognouit an. 970. Extant apud *Dn. Ægid. Ge-lenium in Auctuario Histor. de S. Engelberto Archi-Episcopo & Martyre, pag. 376*.

Adalgerus, in *Notit. Eccles. cap. 62*, literas *Othonis* subscripsit an. 965: cum quo an idem sit *Adaldagus Hamburgensium & Bremensium Archi-Episcopus*, pro certo non affirmauero; imò contrarium longè verius crediderim. Hunc quidem per totos quinquaginta annos *Othonum Imperatorum Cancellarium* fuisse, è *Crantzij Saxon. lib. 4, c. 9, ac 12*; & *lib. 3 Metrop. cap. 16*, *Beyerlingus* tradit tom. 5. *Theatri, pag. 149*: nec tamen verba *Crantzij* expressè, id dicunt, quod inde citans exprimere conatur. Ea huiusmodi sunt: *Adaldagus Ynni successit, voluntate regis Ottonis, cuius semper hærebat consilijs, eius intimus ac primus Secretarius, quem ætas nostra vocat Cancellarium; (quod per Cancellos pro multitudi- ne negotiorum & interpellantium consuevit interpellari;) quod ministerium ille præstabat summâ fide & integritate tribus Ottonibus. Genere quidem illustris, et æte iu-*

uenis, specis decorus, morumq; probitate speciosior. Concordant cum præmissis, quæ Albertus Stadenſis Abbas ſcribit ad an. 961: cum Othone Magno, annis continuis quinque, in Italia commoratum eſſe, pependiſſeq; apud illum conſiliorum ſummam, quæ etiam cauſa fuerit, ob quam à Regum latere diuelli non potuerit. Item ad an. 974: Hiſ tribus, æquè fortiffimis ac iuſtiſſimis Imperatoribus, tam carus & familiaris erat Adaldagus, pro virtutum merito, & doctrinæ magiſterio, vt à latere illorum vix, aut rarò diuelleretur; ſicut præcepta Imperatorum ad nutum eius diſpoſita oſtendunt. In eandem ſcribit ſententiam Adam Bremenſis, quem prædictus Stadenſis; & hūc viciffim homonymus Hamburgeniſis compilauit. Putàrim autem potiùs, eſſe Adaldagum non Cancellarium; ſed, qui altior & ſublimior gradus eſt, rerum ſummæ præpoſitum fuiſſe; quem Conſilij ſanctioris directorem ſiue Præſidem hodie vocamus. Eo enim nos vocant formalia Adami, & Stadenſis verba, à Crantzio & Beyerlingo nimis latè & ampliter expoſita: præſertim, cum Diplomata taceant; nec hæctenus, quod quidem ego repererim, Adaldagus aliquis in illis compareat. Huiuſmodi autem officio, quo carere nequeunt, qui prudentis & laudati regiminis deſiderio tenentur, diuerſi apud diuerſos functi reperiuntur. Exempli cauſà apud Henricum III, cogn. Nigrum, Gebhardus Epicoſus Aſtetenſis, qui poſtea Victor II Papa; apud filium eius, Henricum IV, S. Anno Colonienſis, & Albertus Bremenſis Archi-Epicoſi; & matrem eius Agnetem, pro minorenni filio Imperij tractantem gubernacula, Henricus Epicoſus Auguſtanus; apud Fridericum II, & filium eius Henricum, S. Engelbertus Colonien. Archi-Epicoſus; alij apud alios. Nec tamen negauerim, non vnà vice, vtrumque munus, tum Cancellarij, tum Directoris (Vice-Dominum vocat Adam Bremenſis) in eundem hominem curriſſe.

Rudolphus.

Rudolphum Meibomio debemus, apud quem an. 965, ſubſcribit is geminum Othonis Diploma, Eccleſiæ Magdeburg. impertitum, pag. 126. Forte tamen Ludolphi nomen illic reponi debet; de quo Lector iudicabit. Apud

Ambroſius.

eundem Ambroſij nomen conſeruatum eſt, an. 967 ſubſcriptionem facientis, pag. 128, quæ ita habet: Ambroſius Cancellarius, ad vicem Humberti Epicoſi & Archi-Cancellarij recognoui & ſcripſi. Data X. Kal. April. An. Dom. Incarn. D. CCCLXVII; Imperij verò Domini Ottonis piſſimi Caſaris VI. Indictione X. Actum Rauennæ in Dei nomine, feliciter, Amen Idem Ambroſius principe loco, ante omnes, etiam Archi-Epicoſos, & nominatim Moguntinum, ſubſcripſit erectionem Archi-Epicoſatûs Magdeburgeniſis, factam Rauennæ in Concilio, ſub Ioanne Papa, hiſce formalibus: Ego Ambroſius Palatinus Cancellarius, ſubſcripſi, compleui, & dedi. Nec

Nec alibi, quàm illic pag. 129, Rutgerum reperimus, in Donatione Othonis, factâ Adelheidæ Coniugi an. 968. Quis ille fuerit, hætenus eruere nequiui. Vixit quidem hoc vel proximè sequenti æuo Rutgerus, vir, vt illa ferebant tempora, eloquentissimus, Scriptor vitæ S. Brunonis Colonienfis Archi-Episcopi: quem suspicari possit nonnemo cum hoc eundem esse. Sed non conueniunt omnino tempora; ac licèt Vossius, lib. 2, cap. 44, sub Sancto Henrico hunc referat, videtur tamen ille Rotgerum Monachum Germanum, cum Rogero Abbate Britanno confundere; ac Scriptor ille Brunoniæ vitæ, à Gelenio alijsque, adhuc multò iunior fuisse scribitur.

Rutbertus tandem sub hoc Cæsare agmen claudit; qui, dummodo à præcedente diuersus sit, (fortè enim pro Rutberto Rutgerus immigrarit) eodem anno literas signâsse legitur, Foundationem Ecclesiæ Misnensis continentes, apud sepe dictum Meibom. pag. 129. Videtur hic idem ille esse, qui seq. an. 969, Moguntinam Cathedram, & cum illâ Archi-Cancellariatum Imperij obtinuit. Diuersis enim exemplis iam ostensum est, & deinceps probabitur; quo tempore Episcoporum nominatio & promotio magis penes Imperatores quàm Pontifices & Capitula fuit, sapius Sedi huic, Germaniarum Principi, Palatij Imperialis Cancellarios impositos fuisse; idque similiter in reliquis Metropolitanis & Episcopalibus Cathedris contigit, vt deinceps in Arnaldo, Christiano, Philippo, Reinaldo, Ioanne, Heriberto, plurimisque alijs, suis locis ostenderur.

OTHO secundus Imperator.

Filius primi Othonis simul ac Patri in Imperio successit, Willigisum in Cancellarium assumpsisse reperitur, qui sub Othone primo Notarius Aulæ fuerat, vt supra vidimus. Is humili loco ortus, patreque carpentario vel hamaxurgo natus fuit, in pago Saxonix, Scheningen dicto, qui Helmstadiensi oppido milliari vno abest: vel, vt alij volunt, è vico Stromingen nomen habente. Admiratio virtutis eius vsque aded præualuit, vt, quam ille in secretiori conclauj appingi, & oculis suis iugiter obuersari voluit, paterni opificij & contemptæ testem originis, ROTAM; eius in Cathedrâ & dignitate Successores, perpetuis imposterus temporibus, in hunc vsque diem, Ecclesiæ suæ Metropolitanicæ arma, vt vocamus, & insignia esse iusserint. Cancellariatum Aulicum vltra quadriennium non tenuit; licèt necdum mihi videre contigerit ab illo recognitas literas, præter annorum Christi 973, & 974, inter Priuilegia Ecclesiæ Mindensis, apud Pistorium, pag. 740: Miræum, in Cod. donat. cap. 39,